

N O T A T

Til: Styret
Fra: Rektor
Om: Opptaksrammer for studieåret 2010/11

Tilråding:

1. NTNU har i studieåret 2010/11 en samlet opptaksramme på 7100 studenter. Alle studieprogrammene ved NTNU er adgangsbegrenset i studieåret 2010/11.
2. Opptaksrammen for de enkelte studieprogrammene er i studieåret 2010/11 satt til:
(se vedlagt tabell)
3. Rektor får fullmakt til å fordele de ufordelte studieplassene på alle studieprogrammene i sivilingeniørstudiet i samråd med Forvaltningsutvalget for sivilingeniørutdanning og de aktuelle fakultetene. Denne fullmakten gjelder også fordeling av studieplasser mellom de 2-årige og de 5-årige masterprogrammene i sivilingeniørstudiet.
4. Rektor får fullmakt til å fordele de fakultetsvise opptaksrammene merket "Til fordeling på fakultetet under opptaket" mellom programmene på hvert fakultet i vedtakets pkt 2 i samråd med de berørte fakultetene, for å utnytte den totale opptakskapasiteten på fakultetet og sikre at de best kvalifiserte søkerne får plass. I denne fullmakten inngår også å kunne overføre mellom de enkelte studieprogramkategoriene på fakultetet, dersom opptaksrammen til noen kategorier ikke blir fylt.
5. Fakultetene, Forvaltningsutvalget for sivilingeniørutdanning (FUS) og Forvaltningsutvalget for lærerutdanning (FUL) melder innen 1. juli 2010 til Rektor hvordan de foreslår fordeling av de ufordelte plassene nevnt i punkt 3 og 4.
6. For å utnytte den samlede kapasiteten på lærerutdanningsprogrammene får Rektor fullmakt til å overføre eventuelle ledige studieplasser mellom de 5-årige lektorprogrammene og det 1-årig fulltidsstudiet i praktisk-pedagogisk utdanning under opptaket, i samråd med Forvaltningsutvalget for lærerutdanning (FUL) og de aktuelle fakultetene. Til den 3-årige yrkesfaglærerutdanningen, som er fellesgrad med Høgskolen i Sør-Trøndelag, får Rektor fullmakt til å kunne endre den endelige opptaksrammen mellom de fem studieretningene i samråd med FUL og høgskolen.
7. For å utnytte den samlede kapasiteten på de internasjonale masterprogrammene der det er kvoter både for internasjonale studenter og norske/nordiske søkere, får Rektor fullmakt til å overføre eventuelle ledige studieplasser fra kvoten for de internasjonale studentene til kvoten for de norske/nordiske søkerne på hvert program.
8. Dersom NTNU får tildelt ekstra midler til sin utdanningsvirksomhet, enten til spesifiserte grupper av studieprogram eller som en generell utvidelse av opptaksrammen til NTNU, får Rektor full-

makt til i samråd med de aktuelle fakultetene å øke opptaksrammen inntil det antall studenter som den eventuelle økningen gir rom for, i tillegg til den vedtatt opptaksrammen.

9. Dersom opptaksrammene til fakultetet ikke fylles under opptaket til høstsemesteret 2010, får Rektor fullmakt til å overføre ledige plasser for opptak til vårsemesteret 2011 i samråd med de aktuelle fakultetene.
10. Rektor får fullmakt til å fastsette kvoter for spesielle opptaksgrupper innenfor den fastsatte opptaksrammen på de studieprogrammene som krever slike kvoter.
11. Rammene for opptak til de trinndelte norskkursene settes uavhengig av opptaksrammene til grunnutdanning og til høyere grads utdanning ved NTNU. Rektor får fullmakt til å sette opptaksrammen ut fra de ressursene som er tilgjengelig for disse kursene.

Hva NTNUs styre skal vedta

NTNUs styre har en lovpålagt oppgave å fastsette omfanget på opptaket når det er nødvendig. Styret selv må fatte vedtaket, og kan ikke delegere det til noen andre ("styret selv"):

Når kapasitetshensyn eller ressurs-hensyn krever det, kan styret selv regulere adgangen til det enkelte studium eller deler av det, innenfor de rammer og mål som gis av departementet. (Uhl § 3-7.5).

NTNUs styre skal derfor gjennom denne styresaken sette opptaksrammene for NTNU for det kommende studieåret, 2010/11. Rammene gjelder opptak til studieprogrammene på lavere og høyere grad – ikke til ph.d.-programmene. Opptaket omfatter både grunnutdanning, organisert gjennom Samordna Opptak (felles for all høyere utdanning i Norge) og de opptakene NTNU administrerer lokalt. Lokale opptak ved NTNU omfatter de 2-årige masterprogrammene, både de nasjonale og de internasjonale, samt profesjonsutdanningen i psykologi og bachelorprogrammene i bildekunst og utøvende musikk.

Flere internasjonale masterprogram kan i tillegg ta opp norske/nordiske søkere. Opptaket av de internasjonale søkerne foregår tidligere enn av de norske/nordiske søkerne. I vedtaket må vi derfor sette en kvotefordeling mellom de internasjonale søkerne og de norsk/nordiske søkerne. Dersom det viser seg at vi ikke fyller alle studieplassene satt av til de internasjonale studentene, kan de resterende plassene komme de norske/ nordiske søkerne til gode.

Denne saken som styret får i dag, er primært en ren opptaksteknisk sak, den utdanningspolitiske og strategiske delen av saken behandlet styret 8. oktober 2009, sak 58/09.

Saken i dag har likevel noen utdanningspolitiske avveininger. Styret skal fatte vedtak om omfanget på opptaket. I det ligger en konkret fordeling mellom de enkelte studieområdene ved NTNU. Forslaget til vedtak inneholder i tillegg til de konkrete rammene, de fullmaktene Rektor trenger for at det skal være praktisk mulig å gjennomføre opptaket i en periode styret vanligvis ikke har møter, og avgjørelsene må treffes innenfor korte tidsfrister. Når styret gir fullmaktene til Rektor, er det ifølge NTNUs opptaksreglement. Rektor har ansvaret for opptaket til NTNU når de reguleringene som trengs, er gjort:

Rektor foretar alle opptak til NTNU, hvis ikke noe annet er fastsatt i overordnede bestemmelser (§ 3).

Vedtaket som styret gjør i denne saken, skal sikre at opptaket blir gjort i tråd med styrets ønsker og overordnede retningslinjer for øvrig.

NTNU har brukt denne malen for opptakene i flere år, med rammetall og fullmakter til Rektor – samt samarbeid med fakultetene. NTNU har gjennom opptaksprosedyrene og kunnskap om hvordan store

grupper opptatte studenter ”oppfører seg” i tilbuds- og studiestartfasen, bygd opp omfattende erfaring som gjør at vi treffer ganske godt på det antallet som faktisk registrerer seg som student. Målet for beregningene er det totale antall registrerte studenter på NTNU i høstsemesteret – altså summen av dette studieårets studenter som fortsetter sine studier neste studieår og de nye som ikke har vært registrert ved NTNU tidligere.

Hvis vi skal være i stand til å styre det totale studenttallet på NTNU, må alle opptakene ha en maksimal opptaksramme. Derfor vedtok NTNUs styre i august 2006 (sak 48/06) at *alle* opptak til NTNU skal være adgangsbegrenset. Styret har ikke seinere gjort noe vedtak som endrer det. Opptakene skjer til de enkelte studieprogrammene, og det er gjennom det styret skal gjøre den lovsatte reguleringen. Derfor må vedtaket liste opp alle studieprogrammene NTNU skal ta opp til i 2010/11 med tilhørende opptaksrammer. Det tallet som er satt for hvert studieprogram, er et minimumstall, som skal fylles dersom det er søkere som fyller de generelle og eventuelt spesielle kvalifikasjonskravene og som NTNU ut fra egne bestemmelser vurderer som kvalifisert.

Men både NTNUs styre, ledelsen og fagmiljøene har hatt et ufravikelig krav om at *kvalitet* skal være styrende for hvordan disse plassene brukes i opptaket. Det fører til at ufordelte plasser primært styres inn til de programmene som har de best kvalifiserte søkerne, og der NTNU har ressurser til å gi det beste utdanningstilbudet og de beste rammebetingelsene for undervisning.

Rektor ønsker som ved tidligere opptak å ha en fleksibilitet i opptaksprosessen for å utnytte den totale opptakskapasiteten ved NTNU og sikre at det er de best kvalifiserte søkerne som blir tatt opp. Rektor vil derfor foreslå at det blir satt av et spesifisert antall opptaksplasser som ikke blir konkret knyttet til bestemte studieprogram, men som kan fordeles innenfor fakultetet når antall søkere og deres kvalifikasjoner er kjent. Ut fra erfaringene i årets opptak ser vi imidlertid at det ikke er behov for å ha en felles ramme for alle fakultetene samlet som omfatter alle studieprogrammene. For alle studieprogrammene i *sivilingeniørstudiet* foreslår Rektor imidlertid at det også i år settes av en felles uspesifisert fordelingsramme. Det blir gjort slik fordi vi ønsker å se opptaket til dette studiet som en helhet. Fordi dette studiet er fordelt mellom fire fakultet, er det mest praktisk å ha en felles pott som gjelder bare de programmene.

NTNU gir også trinndelte kurs i norsk til utenlandske studenter og ansatte. Rektor vil som tidligere år foreslå at NTNU *ikke* inkluderer disse kursene, verken i den ordinære opptaksrammen eller i registertallet. Grunnen er, som tidligere, at de laveste trinnene på disse kursene ikke er utdanning på universitetsnivå og ikke krever generell studiekompetanse. Bare de to øverste trinnene (som de færreste tar) gir uttelling i studiepoeng, og da bare med 50 % i forhold til arbeidsmengde. Finansieringen er stort sett som øremerkete midler, bare en liten del går via IFM. Det er dessuten vanskelig å bruke opptakstallene til beregning, i og med at mange av dem som tas opp på høsten, også tas opp på et høyere trinn i vårsemesteret. Mange av dem som går der (f eks utenlandske masterstudenter), er samtidig registrert også på sitt egentlige studieprogram.

Hva som bestemmer størrelsen på opptaksrammen

Utgangspunktet for å beregne den totale opptaksrammen for NTNU er antall registrerte studenter i høstsemesteret, egenfinansiert av NTNU (ikke studenter med selvfinansiering) – *registertallet*. Departementet har gjennom flere år gitt klare signal om at det skal være universitetets styringsmål. De siste årene har NTNU styrt opptaket mot å nå et totalt registertall på egenfinansierte studenter på **19368**. I forbindelse med tildelingsbrevet for 2009 og revidert nasjonalbudsjett våren 2009 økte imidlertid Kunnskapsdepartementet opptaksrammen for NTNU med 335 plasser. I de plassene inngår både 5-årige masterprogram, 2-årige masterprogram og 1-årig praktisk-pedagogisk utdanning. Registertallet for høstsemesteret 2009 er derfor økt til **19703**. Siden alle disse plassene er videreført i

forslaget til statsbudsjett for 2010, er dermed registertallet NTNU skal styre etter høsten 2010, også på 19703. Departementet bruker høstsemesteret som telletidspunkt for studieåret. Den eneste måten å styre mot et slik fast registertall, er å adgangsbegrense alle studieprogrammene vi tar opp til, altså å sette opptaksrammer.

NTNUs styre vedtok i desember 2008 en total opptaksramme for studieåret 2009/10 på **6800**. I tillegg kom de 335 plassene det er gjort rede for i avsnittet over. Den totale opptaksrammen for dette studieåret ble dermed $6800 + 335 = 7135$ plasser.

Vi dimensjonerer hvert år en total opptaksramme ut fra gjeldende registertall. Vi vet at det er mange faktorer som virker i tillegg og som kan være vanskelig å styre. Så langt det er mulig tar vi hensyn til politiske signaler, til trender vi ser i utdanningsvirksomhet og arbeidsliv, til endringer i søkeradferd, til endringer i forholdet mellom lavere og høyere grad. Innenfor den totalrammen vi beregner fordeler vi de enkelte programtypene, og innenfor dem igjen rammen for de enkelte program som tilhører de enkelte programtypene. Utgangspunktet for de fordelingene er fakultetenes forslag til ramme for sine egne program.

Vi kan kort si at den endelige opptaksrammen blir satt ut fra en skjønnsmessig vurdering av sammenhengen mellom foregående års vedtatte opptaksramme og tilhørende opptak, hvilke endringer som har skjedd i søkeradferd og arbeidsliv – det hele basert på erfaring med hvordan opptakene former seg på den bakgrunnen. Noen vil kalle det kvalifisert gjetting.

Opptaket i 2009, gjennomgang og vurdering for opptaket i 2010/11

Vår egen opptaksstatistikk viser at det faktiske opptaket i år er 6840 studenter. De offisielle tallene for registrering viser at det i alt er registrert *19927 egenfinansierte studenter* i høstsemesteret 2009. Trekker vi fra dem som er registrert på det trinndelte kurset i norsk for utlendinger (71 registrert H09), får vi **19856** registrerte egenfinansierte studenter. Det er 153 mer enn det vi styrte mot, under 1 % avvik. Vi konstaterer at resultatet dermed er godt i overensstemmelse med det som var målet for adgangreguleringen.

Der vi ikke traff slik vi hadde ønsket, var selve opptaket i samlet sum. Vi tok opp 295 færre studenter enn den rammen vi hadde satt. Vi kan imidlertid gjøre regning med å fylle en del av denne opptaksrammen gjennom opptak i vårsemesteret 2010, opptaksrammen som ble vedtatt gjelder for studieåret 2009/10. Men det opptaket gir selvsagt ikke noen virkning på høstens registertall. Andre årsaker til at vi ikke nådde opptakstallet vi siktet mot, er at det til enkelte program ikke var flere kvalifiserte søkere, at vi ikke var dristig nok på overbooking og at flere enn vi forventet ikke møtte eller søkte om utsatt studiestart. Det kan bli oppdaget først på et tidspunkt det ikke er mulig å etterfylle.

I tabellen nedenfor ser vi forholdet mellom vedtatt opptaksramme og faktisk opptak i 2009:

Opptakskategori	opptaksramme 2009 vedtak h08 + tillegg v09	opptaket i 2009
Profesjonsstudiene medisin og psykologi	168	168
5- og 2-årig masterprogram arkitektur	85	78
Andre 5-årige masterprogram (NT, SVT)	55	55
Kunstfaglige utdanninger (musikk, bildekunst)	95	63
5- og 2-årige masterprogram sivilingeniørstudiet	1665	1615
2-årige masterprogram humaniora	178	219
2-årige masterprogram samfunnsvitenskap	378	429
2-årige masterprogram realfag	153	115

Opptakskategori	opptaksramme 2009 vedtak h08 + tillegg v09	opptaket i 2009
Andre 2-årige masterprogram (AB, DMF)	60	48
5-årige lektorprogram	200	196
Praktisk-pedagogisk utdanning	245	266
2-årige masterprogram fagdidaktikk	60	48
3-årig yrkesfaglærerutdanning	50	35
Internasjonale masterprogram (alle fakultet)	391	433
Bachelorprogram humaniora *)	725	732
Bachelorprogram samfunnsvitenskap *)	1110	1056
Bachelorprogram realfag *)	310	312
Års- og emnestudier humaniora *)	327	404
Års- og emnestudier samfunnsvitenskap *)	200	242
Års- og emnestudier realfag *)	80	71
Introduksjonsstudiet i psykologi	250	260
Til fordeling under opptaket	395	0
Sum	7135	6840
*) sum lavere grad	2752	2817

*) i tillegg til sum lavere grad kommer også en andel av "Til fordeling under opptaket"

Rammen kalt "Til fordeling under opptaket" blir brukt under selve opptaket. Det gir en fleksibilitet som gjør at opptakene til de enkelte programmene blir justert ut fra søkertall og søkerens kvalifikasjoner – som skal sikre at opptaket så langt det er mulig fyller den tilgjengelige opptaksrammen. Den er i all hovedsak brukt på bachelornivået, 2-årige masterprogram og de internasjonale masterprogrammene. Der det er avvik mellom vedtatt ramme og det faktiske opptaket, er der denne fordelingspotten er brukt. Vi ser f eks at den er brukt til å øke opptaket på de 2-årige masterprogrammet i humaniora og samfunnsvitenskap, på de internasjonale masterprogrammene og på års- og emnestudier.

► Profesjonsstudier

Studieprogrammene i medisin, psykologi, arkitektur og 5-årige masterprogram i bioteknologi og i samfunnsøkonomi har hatt opptak som planlagt. På medisin og psykologi er rammene satt nasjonalt, og det er alltid svært mange godt kvalifiserte søkere og stor konkurranse om studieplassene. Til psykologistudiet er rammen økt med 10 plasser gjennom revidert nasjonalbudsjett, slik at den for kommende studieår er på 58 plasser. Til det 5-årige programmet i arkitektur har det vært et tilstrekkelig antall godt kvalifiserte søkere. Det er ikke kommet noen signaler som tyder på endringer for kommende år.

► Sivilingeniørstudiet

Vi ser at opptaket i år til sivilingeniørprogrammene ikke kom helt i mål. Det manglet 50 på å fylle rammen som var satt. Gjennom revidert nasjonalbudsjett ble rammen økt med 40, fra 1625 som ble vedtatt i desember 2008, til 1665. For opptaket i 2008 var opptaksrammen satt til 1535, men god tilgang på godt kvalifiserte søkere gjorde at opptaket ble økt med 90 i forhold til vedtatt ramme, altså 1625. Det ble da også utgangspunktet for årets opptak. Men vi observerer at totalopptaket ble det samme i 2009 som året før. En forskjell fra opptaket i 2008 er imidlertid at opptaket til de 2-årige masterprogrammene for de med ingeniørutdanning fra høyskolene økte med ca 40, fra 115 i 2008 til 154 i år. Det ble med andre ord en nedgang i opptaket til de 5-årige sivilingeniørprogrammene i 2009. Dette er et forhold vi må se nærmere på for opptaket i 2010, bl a ved å være noe mer aktiv i å fordele søkerne på de ulike programmene.

At ikke hele opptaksrammen ble fylt, kan ha med opptakstekniske føringer å gjøre. Det er grunn til å vurdere nærmere om vi har en opptaksmetode og søknadsstruktur som fanger opp de kvalifiserte

søkerne på best mulig måte. Det kan finnes alternative måter å knytte søkerne til søknadsalternativene på som gjør at vi kan få flere til å begynne på studiet.

Forvaltningsutvalget for sivilingeniørutdanningen har selv foreslått å ha et opptak i 2010 i samme omfang som det som ble planlagt for 2009. Når FUS ønsker å ha et opptak i 2010 som tilsvarer det som ble planlagt for 2009, er det primært fordi de vil sikre at det er god kvalitet både på dem som blir tatt opp og på de undervisnings- og romforholdene vi kan tilby. Fakultetene selv har satt en "smertegrense" som i sum er ca 150 høyere enn det de mener er det riktige antallet. Rektor vil langt på vei følge synspunktene fra FUS, men ha in mente at vi kan ha en buffer hvis det også i 2010 blir ekstra tilførsel gjennom revidert nasjonalbudsjett – eller det viser seg at antall kvalifiserte søkere øker. Siden fødselskullet 1991, som er den primære søkergruppa i 2010, er uvanlig stort, vil Rektor markere at NTNU er forberedt på det, og ha en liten økning på samlet opptaksramme i forhold til opptaket i 2009.

► **Kunstfaglige utdanninger**

Opptaket til de to kunstfaglige studiene utøvende musikk og bildekunst fikk et markert lavere opptak enn forventet. I disse studiene kan opptaket variere mye fra år til år – i fjor ble tilsvarende ramme i praksis fylt. Begge disse studiene har høye opptakskrav, som blir testet gjennom opptaksprøver. Ifølge fagmiljøene selv ligger det ikke noe alarmerende i årets nedgang.

► **2-årige masterprogram i humaniora, samfunnsvitenskap og realfag**

Vi ser også at det er en positiv trend i opptaket til de 2-årige masterprogrammene i humaniora og samfunnsvitenskap. De har økt mer enn forventet, gledelig ut fra at disse programmene har hatt problem med å fylle sine opptaksrammer de siste årene. Da den økonomiske krisen kom, så NTNU for seg at det kunne resultere i økt interesse for disse programmene. Det viste seg å holde stikk. Det ser imidlertid ikke ut til at tilsvarende mekanisme har slått inn for masterprogrammene på realfag, der den vedtatte rammen ikke ble fylt. Her er det ledig kapasitet som bør komme til nytte.

► **Lærerutdanning**

Det studieområdet som økte opptaket mest i forhold til i fjor, var lærerutdanning. Her var det satt ei opptaksramme på 555, det ble tatt opp 545. Av de 335 ekstra studieplassene som ble tildelt tidligere i år, gikk 170 til lærerutdanning. Program for lærerutdanning og de tilhørende fagmiljøene har gjennom aktiv innsats i sommer og i høst vært i stand til å ta imot denne økningen, både ved å skaffe ytterligere lokaler og tilsette flere til å undervise. Vi konstaterer at det var god tilgang på kvalifiserte søkere til de integrerte lærerutdanningene. Lærerutdanningen ved NTNU var den i Norge som hadde de høyeste opptakskravene i år.

Vi konstaterer at alle økningene for lærerutdanningene på NTNU som kom gjennom revidert nasjonalbudsjett tidligere i år, er videreført i departementets forslag for 2010. Program for lærerutdanning har vist at de har vært i stand til å ta imot den økningen, og Rektor vil derfor sette samme totalramme for opptaket til lærerutdanningene i 2010 som det som til slutt ble satt for 2009.

► **Internasjonale masterprogram**

Opptaket til de internasjonale masterprogrammene har også vist en markert økning. Under mottaket i høst så det imidlertid ut til å bli et boligproblem for dem, ved at ikke alle utenlandske studenter ikke fikk bolig ved starten av studieåret. Det gjaldt ikke de som ble tatt opp til de internasjonale masterprogrammene, men utvekslingsstudenter som ble tatt opp til ordinære program og emnestudier. Det gav dessverre en del unødig bekymring knyttet til opptaket på de internasjonale masterprogrammene. Gjennom en grundig evaluering i høst som Samskipnaden og Studieavdelingen gjorde i fellesskap,

har de funnet hvor rutinene sviktet. Det er nå blitt satt i verk tiltak som skal hindre at slike situasjoner oppstår ved starten av kommende studieår. Rektor mener NTNU likevel bør være noe tilbakeholden med å øke opptaket til de internasjonale masterprogrammene tilsvarende mye i 2010 som det ble gjort i 2009, før vi ser hvordan boligsituasjonen utvikler seg. Rektor vil derfor foreslå at opptaket til de internasjonale programmene får tilsvarende omfang i 2010 som i år.

► Lavere grad, bachelorprogram og årsstudier

Opptakene til programmene på lavere grad var stort sett i tråd med den rammen som ble vedtatt – det gjelder for alle de tre store studieområdene humaniora, samfunnsvitenskap og realfag. NTNUs egne studenter som har fullført bachelorgrad, er den viktigste rekrutteringskilden til våre masterprogram. Når NTNU nå ser ut til å ha kommet inn i en positiv opptakstrend på disse masterprogrammene, må vi sørge for at opptaksrammene til bachelornivået er store nok til å gi den rekrutteringen vi ønsker. Rektor vil derfor foreslå at rammene til bachelornivået er i samme omfang som for 2009.

Selv om NTNU som universitet ikke skal ha som primær oppgave å gi korttidsutdanninger i form av årskurs, vet vi at det er et tilbud som er etterspurt. Mange studenter er usikre på hvilke fag de skal studere og ønsker derfor å ta et årsstudium for avklare egne interesser. Det er dessuten mange studenter som faktisk bare skal ta et årsstudium i et fag, f.eks. for å supplere en lærerutdanning med et ekstra undervisningsfag i skolen. Det ser ut til at det omfanget vi har hatt de siste årene på årskurs, er i tråd med det utdanningsmarkedet vil ha.

► Konklusjon

Rektor vil foreslå at NTNU også i 2010/11 har primært fokus på å ta opp godt kvalifiserte søkere, men ikke overskride de opptaksrammene fakultetene har satt. Likevel bør vi skjele til å ikke overskride samlet registertall ved NTNU i noen stor utstrekning. Rektor mener dessuten at det neppe er så stor økning av antall kvalifiserte søkere neste år at det forsvarer noen markert økning i samlet opptaksramme.

Vi vet imidlertid ikke i dag om det blir en tilsvarende opptaksøkning gjennom revidert nasjonalbudsjett neste år. Når styret nå skal vedta samlet opptaksramme for 2010/11 kan vi derfor ikke anta at det blir en økning slik det ble i år, men sikte mot å stabilisere et studenttall samme nivå som i høst. Erfaring fra de siste års opptak tilsier at samlet ramme da bør være noe større enn den som ble vedtatt i desember 2008, men økes noe for å kompensere for det oppjusterte registertallet. Vi kan forvente at studentene har en oppmøte- og frafallsatferd som i prosent er som nå, men som altså refererer til et registertall som er høyere enn det vi regnet med i desember 2008. Rektor vil derfor foreslå å ha en større ramme enn den som ble vedtatt i desember 2008, og skjele til hva det faktiske opptaket i år ble – og foreslå en total ramme på 7100.

Føringer for opptaket i 2010/11

Rektor forutsetter at forslagene på opptaksrammer fra fakultetene er en gjenspeiling av de strategiske vurderingene som lå til grunn for porteføljesaken i styrets møte 9. oktober (sak 68/08). Likeså forutsetter Rektor at fakultetenes forslag er innenfor de ressursrammene fakultetene har for denne undervisningsperioden, og slik er i tråd med de enkelte fakultetenes budsjett.

Forslagene fra fakultetene summerer seg imidlertid til en samlet opptaksramme på 7327, ca 500 flere enn det som faktisk ble tatt opp i år. Rektor vil derfor i tråd med forslaget til total opptaksramme nedjustere det til et samlet opptakstall på 7100. Nedenfor drøftes hvilke føringer som skal ligge til grunn for denne tilpasningen.

Overordnet:

- En total opptaksramme for NTNU som helhet som for 2010/11 er 7100.
- Alle studieprogrammene adgangsbegrenses, altså videreføring av vedtaket fra august 2006.

For de enkelte studiumtypene/opptakskategoriene:

- Følgende studieprogram beholder sin opptaksramme i forhold til det som fakultetene har foreslått, og holdes utenfor nedjusteringen:
 - det 6-årige medisinstudiet: er gitt nasjonalt
 - det 5-årige profesjonsstudiet i psykologi: er gitt nasjonalt (kan bli økt med 10!)
 - profesjonsstudiene i utøvende musikk og bildekunst, både på bachelornivå og masternivå
 - lærerutdanningsprogrammene; både de 5-årige, 3-årige, 2-årige og praktisk-pedagogisk utdanning – i tråd med ønsket utvikling og at plassene ble fylt selv med en økning på 50 % i antall plasser fra vedtaket i desember 2008 til justerte rammer etter ekstratildeling i juni 2009.
 - arkitektstudiet (2-årig og 5-årig)
 - de integrerte 5-årige masterprogrammene i bioteknologi (NT) og i samfunnsøkonomi (SVT), de kan sees på som profesjonsstudier, har få studieplasser og god søkning
- Opptaket til sivilingeniørstudiet settes noe over *rammen* for til 2009, dvs 1680. Selv om ikke rammen ble helt fylt under årets opptak (1615 møtt), er det all grunn til å ha den som rettesnor. Vi vet at det primære søkerkullet i 2010 (fødselsår 1991) er stort, konjunktorene tilsier fremdeles stor søkning, spesielt på de 2-årige masterprogrammene, og det vil ikke minst være politisk uheldig å signalisere lavere opptak. De fire fakultetene som har sivilingeniørutdanning, har meldt inn nedre og øvre grense på opptak til sin studieprogram, samt ønsket antall. Rektor foreslår at opptaksrammen tar utgangspunkt i nedre grense, som summerer seg til 1432 og bruker differansen til 1680 som felles buffer, altså 248. Det er godt i tråd med forslaget fra FUS.
- I år er plassene på de 2-årige masterprogrammene både i humaniora og samfunnsvitenskap fylt for første gang. Det er derfor ingen grunn til å redusere de foreslåtte rammene – NTNU ønsker å ha høy andel studenter på masternivå.
- De internasjonale masterprogrammene ble i år fylt i tråd med den vedtatte rammen. Forslaget fra fakultetene til opptaksramme for 2010/11 er over det faktiske opptaket i 2009. Rektor mener det uttrykker mer optimisme enn det er realistisk opptaksgrunnlag for, og det bør gjenspeiles i framlegget til opptaksrammer, selv om fakultetenes forslag egentlig er i tråd med NTNUs strategi om å øke omfanget på internasjonale program. Med tanke på problemene i 2009 med å skaffe bolig til de utenlandske studentene, bør vi ikke øke ut over opptaket i 2009. Det er gjort en evaluering i felleskap mellom NTNU og SiT og funnet en ordning ut fra behovet i 2009. Før vi ser om det virker etter hensikten, bør ikke dette opptakstallet økes, selv om problemene i all hovedsak i år dreide seg om utvekslingsstudentene og ikke de som var tatt opp til de internasjonale masterprogrammene.
- Opptaket til lavere grad i humaniora, samfunnsvitenskap og realfag er samlet i tråd med vedtatte rammer. Det er all grunn til å anta at det blir god søkning også neste år. Dessuten kommer de til å gi grunnlag for seinere opptak til masterprogrammene.
- Det er et tydelig behov for å ha et visst omfang på opptaket til årsstudiene i humaniora, samfunnsvitenskap og realfag. De gir både nødvendig videreutdanning og faglig supplering for mange studenter, og er også et alternativ til bachelorprogram som introduksjon til høyere utdanning for mange studenter.

Det fører til at reduksjonene i *fakultetenes forslag* tas i sivilingeniørstudiet, realfagstudier på masternivå og på de internasjonale masterprogrammene, slik det er vist i kolonnen til høyre i tabellen neden-

for. I tilrådingen til NTNUs styre er de endelige opptaksrammene ført inn for hvert enkelt studieprogram, og med justeringspott for sivilingeniørstudiene samlet og for hvert enkelt fakultet. Rektor vil understreke at dette *ikke* er noen reduksjon i forhold til opptaksrammen for 2009, men en økning.

Opptakstekniske rammer:

- Fortsette praksisen med å holde av et antall plasser til fordeling mellom programmene, som fordeles når søkertall og søkeres kvalifikasjoner er kjent. Under opptaket til høstsemesteret 2009 ble prosessen unødig komplisert, ved at det ble lagt inn justeringsmuligheter på mange forskjellige nivå – uten at det gav noen ekstra effekt. Rektor vil derfor anbefale at det forenkles for kommende opptak ved at det blir laget egen pott for
 - opptaket til alle programmene på sivilingeniørstudiet (5-årige og 2-årige samlet) – 248
 - til fordeling på enkelte fakultetene – størrelsen varierer med fakultet, sum 465
- Enkelte studieprogram kan suppleres gjennom opptak til vårsemesteret 2010.

I tabellen nedenfor har vi gjentatt tabellen lenger foran og i tillegg stilt opp fakultetenes forslag for kommende studieår og framlegget for styret i denne saken (kolonne ”justert”). Kolonnene viser hvordan justeringene av fakultetenes forslag er gjort i forhold til hva de faktiske opptakstallene ble.

Opptakskategori	ramme 2009	opptak 2009	forslag 2010/11	
			fak	justert
Profesjonsstudiene medisin og psykologi	168	168	168	178
5- og 2-årig masterprogram arkitektur	85	78	80	80
Andre 5-årige masterprogram (NT, SVT)	55	55	55	55
Kunstfaglige utdanninger (musikk, bildekunst)	95	63	95	95
5- og 2-årige masterprogram sivilingeniørstudiet	1665	1615	1835	1680
2-årige masterprogram humaniora	178	219	247	222
2-årige masterprogram samfunnsvitenskap **)	378	429	428	365
2-årige masterprogram realfag	153	115	149	133
Andre 2-årige masterprogram (AB, DMF)	60	48	55	45
5-årige lektorprogram	200	196	200	200
Praktisk-pedagogisk utdanning	245	266	245	245
2-årige masterprogram fagdidaktikk	60	48	60	60
3-årig yrkesfaglærerutdanning	50	35	60	60
Internasjonale masterprogram (alle fakultet)	391	433	563	452
Bachelorprogram humaniora *)	725	732	762	695
Bachelorprogram samfunnsvitenskap *)	1110	1056	1110	950
Bachelorprogram realfag *)	310	312	315	270
Års- og emnestudier humaniora *)	327	404	365	320
Års- og emnestudier samfunnsvitenskap *)	200	242	200	165
Års- og emnestudier realfag *)	80	71	95	80
Introduksjonsstudiet i psykologi	250	260	250	250
Til fordeling under opptaket, sum fakultetsvis	395	0	0	500
Sum	7135	6840	7327	7100
*) sum lavere grad	2752	2817	2847	2450

*) i tillegg til sum lavere grad kommer også en andel av ”Til fordeling under opptaket”

**) i justert forslag ligger en stor pott på SVT til fordeling på 2-årig masterprogram samfunnsvitenskap

Om eventuell økning gjennom RNB – beredskap

NTNU (og høyere utdanning for øvrig) kan gjennom revidert nasjonalbudsjett også i 2010 få tilført ekstra midler til å øke opptaksrammen. Trenden nå er at departementet ønsker å øke på områdene teknologi, naturvitenskap, lærerutdanning, helse- og sosialfag. Det er ingen signal i dag som endrer

det bildet. NTNU bør ha en beredskap på kunne ta imot en søkning, slik at det er mulig å gjennomføre tiltak raskt. Erfaringen fra i år er at Program for lærerutdanning var i stand til å gjennomføre tiltakene raskt og effektivt og klarte å ta imot en økning på 50 % i forhold til forrige års opptak. Også Det humanistiske fakultet tok sin del av økningen.

Utfordringen ligger på realfag og teknologi, der vi ikke klarte å absorbere den økte opptaksrammen i samme grad. Det skyldes dels at det ikke var flere godt kvalifiserte søkere, og dels at heller ikke bygningene og lokalene er forberedt på å ta slike økninger. Det ser imidlertid ut til at noe må vi tilskrive strukturen på opptaket – spesielt til sivilingeniørstudiet.

Rektoratet vil drøfte dette ytterligere med fakultetene og Studieavdelingen for å være bedre forberedt til en eventuell økning av opptaksrammen i løpet av vårsemesteret 2010. I det ligger også beredskap for å kunne endre rammebetingelser som gjelder selve undervisningen: undervisningsrom, studentarbeidsplasser, laboratorier, vitenskapelig tilsatte, studieadministrative systemer. Vi ser at også de andre institusjonene i høyere utdanning i Norge – også gjennom Universitets- og høgskolerådet – er opptatt av de samme utfordringene.

Opptak per fakultet, fordelt på studium med tilhørende studieprogram med fakultetsvise rammer til fordeling på Rektors fullmakt	ramme H10/V11	Kvote nord søk
Fakultet for arkitektur og bildekunst		
Bildekunststudiet		
- Bildekunst, bachelorprogram	15	
- Bildekunst, masterprogram	15	
Arkitektstudiet		
- Masterprogram arkitekt, 5-årig	75	
- Masterprogram arkitekt, 2-årig	5	
Øvrige masterprogram		
- Eiendomsutvikling og forvaltning, 2-årig	10	
- Fysisk planlegging, 2-årig	15	
Internasjonalt masterprogram		
- Sustainable Architecture	15	
<i>Til fordeling på fakultetet under opptaket</i>	10	
Det humanistiske fakultet		
Utøvende musikk		
- bachelorprogram	50	
- masterprogram	15	
Humanistiske fag, bachelorprogram		
Allmenn litteraturvitenskap	20	
Antikkens kultur	10	
Arkeologi	40	
Drama og teater	40	
Engelsk språk og litteratur	60	
<i>Europastudier med fremmedspråk, studieretninger:</i>		
- engelsk	20	
- fransk	10	
- spansk	10	
- tysk	10	
<i>Filmvitenskap og medieproduksjon, studieretninger:</i>		
- filmvitenskap	60	
- medieproduksjon	20	
Filosofi	25	
Fonetikk	5	
Fransk språk og litteratur	15	
Historie	80	
Klassiske språk og litteratur	10	
Kulturminneforvaltning	20	
Kunsthistorie	30	
Lingvistikk	10	
Medievitenskap	70	
Musikkteknologi	20	
Musikkvitenskap	30	
Nordisk språk og litteratur	30	
Religionsvitenskap	35	
Språklig kommunikasjon	10	
Tysk språk og litteratur	5	
Emnestudier i humaniora	25	
Årsstudier i humaniora		
- allmenn litteraturvitenskap	10	
- engelsk språk og litteratur	50	

Opptak per fakultet, fordelt på studium med tilhørende studieprogram med fakultetsvise rammer til fordeling på Rektors fullmakt	ramme H10/V11	Kvote nord søk
- filosofi	20	
- fransk språk og litteratur	20	
- historie	50	
- kristendoms-, religions- og livssynskunnskap (KRL)	10	
- kunsthistorie	20	
- latin	5	
- nordisk språk og litteratur	25	
- religionsvitenskap	20	
- spansk språk og litteratur	50	
- tysk språk og litteratur	15	
Humanistiske fag, 2-årige masterprogram		
Allmenn litteraturvitenskap	5	
Arkeologi	10	
Dansevitenskap	5	
Drama, teater	15	
Engelsk språk og litteratur	10	
Europastudier	15	
Filmvitenskap	8	
Filosofi	5	
Fonetikk	5	
Fransk språk og litteratur	5	
Historie – studieretning historie	15	
Historie – studieretning klassiske fag	5	
Kulturminneforvaltning	8	
Kunsthistorie	5	
Kunstkritikk og kulturformidling	7	
Lingvistikk	5	
Medieproduksjon	5	
Medievitenskap: visuell kultur	10	
Musikkteknologi	8	
Musikkvitenskap	10	
Nordisk språk og litteratur	15	
Religionsvitenskap	5	
Språklig kommunikasjon	8	
<i>Tverrfaglige kulturstudier, studieretninger</i>		
- Studier av teknologi, kunnskap og samfunn	10	
- Kultur- og kjønnsstudier	10	
Tysk språk og litteratur	5	
Internasjonale masterprogram		
English Linguistics and Second Language Acquisition	10	5
Globalization	15	7
Linguistics	5	2
<i>Til fordeling på fakultetet under opptaket</i>	<i>140</i>	
Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk		
Sivilingeniørstudiet, 2- og 5-årige program samlet		
Datateknikk	120	
Elektronikk	90	
Energi og miljø	100	
Kommunikasjonsteknologi	45	
Teknisk kybernetikk	100	
Realfag – bachelorprogram, emne- og årsstudier		
Informatikk, bachelorprogram	100	
Matematiske fag, bachelorprogram	25	

Opptak per fakultet, fordelt på studium med tilhørende studieprogram med fakultetsvise rammer til fordeling på Rektors fullmakt	ramme H10/V11	Kvote nord søk
Årsstudium informatikk	40	
Årsstudium matematikk/statistikk	25	
Realfag, 2-årige masterprogram		
<i>Informatikk, studieretninger:</i>		
- informasjonsforvaltning	5	
- komplekse datasystemer	2	
- kunstig intelligens og læring	5	
- spillteknologi	2	
- systemarbeid og MMI	5	
Matematikk	7	
Statistikk	4	
Internasjonale masterprogram		
Electric Power Engineering	20	10
Information Systems	15	
Mathematics	5	
Telematics, Communication, Network and Network Services	15	
<i>Til fordeling på fakultetet under opptaket utenom sivilingeniørstudiet</i>	50	
Det medisinske fakultet		
Profesjonsstudiet i medisin (cand.med.)	120	
Klinisk helsevitenskap, 2-årig masterprogram	20	
Internasjonale masterprogram		
Exercise Physiology and Sport Science	12	6
Molecular Medicine	25	13
Neuro Science	20	10
Fakultet for naturvitenskap og teknologi		
Sivilingeniørstudiet, 2- og 5-årige program samlet		
Fysikk og matematikk	80	
Industriell kjemi og bioteknologi	100	
Materialteknologi	35	
Nanoteknologi	30	
Realfag – bachelorprogram og årsstudier		
Biologi, bachelorprogram	70	
Fysikk, bachelorprogram	30	
Kjemi, bachelorprogram	25	
Årsstudium biologi og kjemi	15	
Realfag, 2- og 5-årige masterprogram		
Biologi, alle studieretninger (2-årig)	40	
Bioteknologi (2-årig)	6	
Cellebiologi for medisinsk-teknisk (2-årig)	7	
Fysikk (2-årig)	15	
Kjemi, alle studieretninger (2-årig)	20	
Bioteknologi (5-årig)	30	
Internasjonale masterprogram		
Chemical Engineering	15	6
Condensed Matter Physics	6	2
Environmental Toxicology and Chemistry	15	13
Light Metals Production	7	2
Medical Technology	10	5
Natural Resources Management	12	7
Silicon and Ferroalloy Production	6	2
<i>Til fordeling på fakultetet under opptaket utenom sivilingeniørstudiet</i>	40	
Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse		
Samfunnsvitenskap – bachelorprogram, emne- og årsstudier		

Opptak per fakultet, fordelt på studium med tilhørende studieprogram med fakultetsvise rammer til fordeling på Rektors fullmakt	ramme H10/V11	Kvote nord søk
Afrikastudier, bachelorprogram	25	
Bevegelses- og idrettsvitenskap, bachelorprogram	90	
Geografi, bachelorprogram	50	
Pedagogikk, bachelorprogram	110	
Politisk økonomi, bachelorprogram	20	
Psykologi, bachelorprogram	220	
Samfunns- og idrettsvitenskap, bachelorprogram	55	
Samfunnsøkonomi, bachelorprogram	70	
Sosialantropologi, bachelorprogram	110	
Sosiologi, bachelorprogram	100	
Statsvitenskap, bachelorprogram	100	
Emnestudier i samfunnsvitenskap	100	
Årsstudium i geografi	10	
Årsstudium i samfunns- og idrettsvitenskap	10	
Årsstudium i samfunnskunnskap	25	
Årsstudium i samfunnsøkonomi	20	
Samfunnsvitenskap, 2- og 5-årige masterprogram		
Bevegelsessvitenskap	15	
Finansiell økonomi	15	
Funksjonshemming og samfunn	10	
Geografi	15	
Helsevitenskap	25	
Idrettsvitenskap	10	
Medier, kommunikasjon og informasjonsteknologi	10	
<i>Pedagogikk, studieretninger:</i>		
- førskolepedagogikk	10	
- rådgiving	20	
- spesialpedagogikk	30	
- spesialpedagogikk, samarbeid m høyskoler	30	
- utdanning og oppvekst	20	
<i>Psykologi, studieretninger:</i>		
- helse, organisasjons- og kommunikasjonspsykologi	20	
- kognitiv/biologisk psykologi	5	
- sosial- og samfunnspsykologi	20	
Samfunnsøkonomi	15	
Sosialantropologi	20	
Sosialt arbeid	20	
Sosiologi	20	
Statsvitenskap	25	
Voksne i læring	10	
Samfunnsøkonomi, 5-årig	25	
Internasjonale masterprogram		
Childhood Studies	15	10
Development Studies	20	10
Human Development	10	3
Development Studies – Urban Challenges in East-Africa	4	
Project Management	20	10
Risk Psychology, Environment and Safety	10	3
Psykologstudiet		
- introduksjonsstudium 1-årig	250	
- profesjonsstudium (29 v2010, 29 h2010)	58	
Lærerutdanning		
<i>5-årig lektorutdanning språk, studieretninger:</i>		

Opptak per fakultet, fordelt på studium med tilhørende studieprogram med fakultetsvise rammer til fordeling på Rektors fullmakt	ramme H10/V11	Kvote nord søk
- engelsk	35	
- fransk	7	
- nordisk	25	
- tysk	8	
5-årig lektorutdanning geografi	10	
5-årig lektorutdanning historie	20	
5-årig lektorutdanning realfag	65	
5-årig lektorutdanning samfunnsfag	30	
3-årig yrkesfaglærerutdanning (fellesgrad m HiST), studieretninger:		
- elektrofag	15	
- bygg- og anleggsteknikk	10	
- teknikk og industriell produksjon	15	
- helse- og sosialfag	10	
- restaurant- og matfag	10	
Praktisk-pedagogisk utdanning, heltidsstudiet	145	
Praktisk-pedagogisk utdanning, deltidsstudiet	100	
Fagdidaktikk, studieretninger:		
- fremmedspråk	15	
- naturfag	15	
- samfunnsfag	15	
- estetiske fag	15	
Sivilingeniørstudiet		
Industriell økonomi og teknologiledelse, samlet 5-årig og 2-årig	110	
NTNUs entreprenørskole, 2-årig (eksterne søkere)	5	
Helse, miljø og sikkerhet (2-årig)	10	
<i>Til fordeling på fakultetet under opptaket utenom sivilingeniørstudiet</i>	250	
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi		
Sivilingeniørstudiet, 2- og 5-årige program samlet		
Ingeniørvitenskap og IKT	40	
Bygg- og miljøteknikk	230	
Petroleumsfag	55	
Tekniske geofag	25	
Marin teknikk	90	
Produktutvikling og produksjon	125	
Industriell design	30	
Undervannsteknologi, bare 2-årig	12	
Geologistudiet (realfag)		
- bachelorprogram	20	
- masterprogram	15	
Internasjonale masterprogram		
Coastal and Marine Civil Engineering	10	0
Geotechnics and Geohazards	10	5
Hydropower Development	15	4
Industrial Ecology	20	10
Innovative Sustainable Energy Engineering	10	5
Marine Coastal Development	20	12
Marine Technology	15	2
Natural Gas Technology	10	7
Petroleum Engineering	15	1
Petroleum Geosciences	10	1
Reliability, Availability, Maintainability and Safety	10	5
<i>Til fordeling på fakultetet under opptaket utenom sivilingeniørstudiet</i>	20	
<i>Til fordeling under opptaket, alle program i sivilingeniørstudiet</i>	248	

